

## Nádnépből halászkok, pásztorok és vadászok

Ősidők vízjárta világa Tiszadobtól a Berettyóig és a Körösökig. Nyáron meg tágas pusztá mocsarakkal, laposokkal, halványokkal, tocsogókkal, réttel, bágygal, nádassal szabdálva. Ma meszerű letűnt, talán sohasem volt világ. Pedig az is Hortobágy. Népszerűség. A nád népével. Nem is akármiféle. Gyűjtöttek és zsákmányoltak. A pákász szigonyal, horoggal, hálóval, vársával szerzett halat, csikászott, verembe csalt farkast. Mesterien hurkolt, csapdázott, szelídített vagy solymászott. Ágból ivelt ijának idege sodrott bél, vesszeje szeggel vagy sárgolyóval hegyelt nád. A család a környékbeli piacokra hordta a gyűjtött mocsári és gyógynövényeket, tojást, tollat, pióca, teknősbékát, nádmézet, s hozták cserébe a gabonát, lisztet, ruhaneműt.

A daruvadász, azaz darvasz sohasem fogott löfegyvert. Gyékényből font talpallóval járta a mocsárvilágot, a „ritet”. Csibét szedett, vagy lábán hurkozta. A szelídített daru jobban ragaszkodik az emberhez, mint a kutya. Az őrdaru éber, krugató rikoltozással riaszt. Agresszív, oda-oda csip, és kiváló időzős. Sok pénzt adtak érte, meg a kőcsagért is.

Ahogy a 16. században a vadászat a nemes emberek jogává vált, a hivatásos vadászok külön társadalmi réteggé váltak. Szolgálnak királyt, egyházat és főurakat. Ők a nemes vad vadászai, solymások. Fognak madarat, nyulat, nyestet és hódot. Pecérek hajtásra, üzésre idomítanak vizslát, agarat meg kopót.

A pusztá népének tilalmas a fegyveres vadászat, ősi eszközeik mestereiként vadfogókká váltak. Ürgét, pelét, borzot, darvat, tűzokot húsáért. Hurkolt, lépelt énekesmadarat, kőcsag, daru és tűzok rangos tollát pénzért. Gereznát felső ruhákhoz, állat inát, belét varrásra és ijédeg sodrásra gyűjtik. Hajító- és bibic csali bűgőfával, meg libucító kereszttel járták a nádat és a mezőt. Onos esőben karikással terelték hodályba a tűzokot, darvat. Tökéj maszkban húzták víz alá a szárcsát, kacsát. Hóban kimerültség vagy fészkeig nyomozták a nyestet.

Vermezők lesték farkas, vaddisznó, nyúl járását. Hasított fába szorulva ordított a fereg, toportyán, azaz a farkas. Nemcsak öntötték, hanem ijas csapdába csalták az ürgét. Hurkoltak, hálózok fécánt, rigót, foglyot, varjút és rókát. Vastór szorításban szenvedett a madár, rágeszáló, vidra, hód, vadmacska, róka, farkas, őz. Lépvessző, lépsüveg és lépszinór várta a serégyelket, rigók és varjak hadát. Hörszögfészeket raboltak össze magvakért. Farkas falkák reszkettek a csikósok drótsudaras karikás ostarótól.

Közben a „szolgáló” vadászok sok pusztai fortélyt tanultak. Lenyűzött tehén vagy kos bőrije burkolózza cserkelnek tűzokot vagy darvakat. Gulya, nyáj, konda vagy ménes közé vegyülve, a fegyverüket kabát vagy bunda alá rejtve tévesztették meg a tűzok-, daru- és libacapatokat. Legdörbőre húzódtok, nádkévébe rejtőzött vadász várta a vadat. Görgetett szekérek köttötte le az őrdaru figyelmét, mögüle lépett ki a vadász. Ökrösszekéren zsupszalma kékék mögé rejtőzött fegyveresek lesték a tűzokot.

A Tisza szabályozást követően, a vadzvek tágas és sokszínű világa eltűnt, a nád népe zömében pásztorrá, halásszá vagy vadásszá vált. Ez már az ismert, karnyújtásnyira lévő Hortobágy.

Róttá Genci Zoltán, mostanság

*Tisztelettel és szeretettel meghívjuk Önt és kedves családját, érdeklődő barátait a Hajdú-Bihar megyei Vadásznapi programjaira:*

- 8.00 óra **Vadfőzőverseny megnyitója**  
Helyszín: Vásártér
- 9.00 óra **Tisztelgés az elhunyt vadászok emlékére állított kopjafánál**  
Helyszín: Csárdakert
- 9.15 óra **Vadászkürtös térszene**  
Helyszín: Víziszínpad
- 9.30 óra **A teríték behozatala és a vadászok felvonulása**  
Helyszín: Kilenclyükü híd
- 10.00 óra **Életképek a történelmi korok vadászatából**  
Bemutatója: a Felső-Tisza Vidéki Vadgazdák Szövetsége
- 10.30 óra **Vadásznapi megnyitó**  
Helyszín: Víziszínpad  
Ünnepélyes megnyitó  
Tiszteletadás a vadnak, a teríték bemutatása  
Kitüntetések átadása  
Új vadászok fogadalmótetele  
A Madárkórházban meggyógyított ragadozó madarak szabadon engedése  
Programismertetés
- 11.30 óra **Hajdúsági Népitáncok**  
Helyszín: Víziszínpad  
Bemutatója: a Debreceni Hajdú Táncegyüttes
- 11.00 órától **Vadász-íjászok megyei versenye**  
Helyszín: Madárkórház melletti terület  
**Hagyományos és ősi vadászati módok bemutatója**  
Helyszín: folyópart  
**Vadászkutyák, solymászok, elöltöltős fegyverek bemutatója, íjászprogramok**  
Helyszín: folyópart

## MEGHÍVÓ

Országos Vadásznapi  
Hajdú-Bihar megyei rendezvénye



XX. Hajdú-Bihar megyei Vadásznapi

Hortobágy  
2011. augusztus 27.

- 11.00 órától **Gyerekprogramok: ugrólóvár, arcfestés, játékok**  
Helyszín: Dianák sátra mellett
- 11.00 órától **programok a központi sátornál:**  
-Lézeres lövészet  
-Kiállítás Tirpák Sándor kerámiafestő vadászkerámiaiból  
-Kiss B. Zoltán fotó és dioráma kiállítása  
-Öt földrészen vadásztam. Élmenybeszámoló filmvetítéssel.  
-Vadászatok évszakról- évszakra.  
Pintér Norbert könyvbemutatója  
Az őz ezer arca. Beszélgetés az őzről Papp Istvánnal.
- 13.00 óra **Amatőr művészeti együttesek bemutatója**  
Helyszín: kisszínpad, vásártér
- 15.00 óra **TÜLÉLŐK Együttes élőkoncertje**  
Helyszín: Víziszínpad
- 16.00 óra **A főzőverseny, a korongvadász bajnokság és az íjászverseny eredményhirdetése**  
Helyszín: Víziszínpad

Egész nap megtekinthető  
a Hortobágyi Nemzeti Park Látogató Központjában  
a **természetvédelmi kiállítás és a kézművesek udvara.**  
A rendezvényt **Országos Kirakodó**  
és bemutató **Népművészeti Vásár** kíséri.

### SZERVEZŐK:

Agrárgazdaság Kft.- Debrecen  
Hajdú-Bihar megyei Vadgazdálkodók és Vadászok Szövetsége  
Országos Magyar Vadászkamara Hajdú-Bihar megyei Területi Szervezete  
Hortobágy Község Önkormányzata  
Hortobágyi Lúdtenyésztő Zrt.  
Hortobágyi Természetvédelmi és Génmegőrző Nonprofit Kft.

### TÁMOGATÓK:

Hortobágyi Halgazdaság Zrt.  
Felső-Tisza Vidéki Vadgazdák Szövetsége  
Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatósága